

LIBRIS

We know
books

Consultant prof. univ. dr. Rodica Ceterchi

Din această carte s-au tipărit 100 de exemplare,
numerotate și semnate de autoare.

© Editura EIKON

București, Calea Giulești 333, Sector 6,
cod poștal 031310, România

Difuzare / distribuție carte: 021 348 14 74
0733 131 145, 0728 084 802
difuzare@edituraeikon.ro

Redacția: 021 348 14 74
0728 084 802, 0733 131 145
contact@edituraeikon.ro
www.librariaeikon.ro

Editura Eikon este acreditată de
Consiliul Național al Cercetării Științifice (CNCS)

Descrierea CIP a Bibliotecii Naționale a României
COTTESCU VENDELSEN, CRISTINA

**Amintiri de dinainte de a mă naște : 20 de săptămâni
tumultuoase din istoria Anetei (12 martie-25 august 1918) /**
Cristina Cottescu Vendelsen. - București : Eikon, 2024

ISBN 978-606-49-1227-5

821.135.1

DTP: Mihăiță Stroe

Editor: Valentin Ajder

Cristina Cottescu Vendelsen

AMINTIRI DE DINAINTE DE A MĂ NAȘTE

20 de săptămâni tumultuoase
din istoria Anetei
12 martie – 25 august 1918

E I K O N

București, 2024

Cuprins

Cuvânt înainte	5
Luni, 11 martie 1918.....	9
Mărți, 12 martie 1918	17
5 martie 1918	33
Mărți, 12 martie 1918	41
Miercuri, 13 martie 1918.....	81
Acasă, 14 martie 1918.....	119
15 martie 1918	127
Sâmbătă, 16 martie 1918, devreme	139
Duminică, 17 martie 1918	145
Miercuri, 20 martie 1918 - 22 martie 1918	155
Sâmbătă, 30 martie 1918.....	163
Duminica Floriilor, 31 martie 1918.....	167
Duminică, 7 aprilie - Duminica Paștilor	175
Lunea Paștilor, 8 aprilie 1918	181
A treia zi de Paști, 9 aprilie 1918	187
9 aprilie 1918	193
Miercuri 10 aprilie 1918.....	199
Mărți, 16 aprilie 1918	205

Joi 18 aprilie 1918	209
Joi 9 mai 1918 și încă trei săptămâni	213
Joi 30 mai 1918.....	219
Vineri 31 mai 1918	225
Miercuri, 5 iunie 1918.....	231
Luni, 10 iunie 1918.....	237
12 iunie 1918, miercuri	241
Joi, 14 iunie 1918	245
14 iulie 1918	253
Joi 18 iulie 1918.....	259
Sâmbătă, 20 iulie 1918.....	265
Duminică, 21 iulie 1918	277
20 și 21 iulie 1918, sâmbătă și duminică	281
Sâmbătă 27 iulie 1918.....	289
Luni 29 iulie 1918	295
Miercuri 31 iulie 1918.....	303
Sâmbătă, 3 august 1918.....	309
Vineri 2 august 1918.....	315
Duminică, 4 august 1918	321
Vineri 23 august 1918.....	329
 Epilog	 333

LIBRIS

We know
books

Luni, 11 martie 1918

Mama Lia

Luni, 11 martie 1918

Focșani

La croitoreasă

„Săru' mâna, doamna maior! Rochiile Dumneavoastră sunt gata pentru prima probă! Ce bine că a venit primăvara!”, spune croitoreasa și-și pleacă umil privirea.

Mama Lia – așa cum o alintă copiii – este cunoscută de fapt drept doamna maior Theodorescu, născută Cottescu. Aceasta salută la rândul ei și ia loc în atelierul de croitorie.

Mama Lia se uită de jur-împrejur în cameră. „Ia te uită, ce mulți clienți are acum, a fost bine că am recomandat-o la rude! Să văd dacă a meritat”, își spune în sinea ei.

Croitoreasa și cu o ucenică vin cu cele trei rochii pe care le comandase Mama Lia.

„Pe cea albastră vreau s-o probez mai întâi, să văd dacă îmi place culoarea.”

„Bineînțeles. Cum vi se pare că se potrivește? Culoarea pare mult mai deschisă.”

„E oribilă culoarea! Ce-ai gândit când mi-ai recomandat-o?”

Mama Lia smulge rochia de pe ea, o aruncă pe jos și cere să i se arate un alt material, mai subțire și cu detalii verzi. Nu roșii, nu galbene, doar verzi.

„Iertați-mă, doamna maior! Când v-am arătat materialul ăsta albastru, era așa de întuneric în odaie, încât părea de-a dreptul verde.”

Mama Lia o fulgeră cu ochii ei verzi, imenși, și se așază din nou așteptând stofele.

„Doriți să încercați între timp celelalte rochii?”

Mama Lia nu răspunde.

Croitoreasa sosește, cu mâinile tremurând, cu trei suluri de materiale verzi.

„Îl aleg pe acesta și mâine vîi la noi cu rochia la probă. Același model ca celelalte două.”

Între timp croitoreasa se face și mai adusă de spate aprobând umilă din cap.

„Cea roz mai întâi.”

Mama Lia pune rochia roz. „Ce culoare frumoasă pentru mine. Îmi face obraji rozalii. E frumoasă.”

Mama Lia face un pas de dans în fața oglinzii.

Croitoreasa zice că ar fi auzit ceva, de la cineva...

„Ce anume? Despre cine?”

„Că doamna colonel Cottescu, doamna Dada, este gravidă? Dar colonelul a fost aproape doi ani pe front.”

„Cine a zis asta? Ce este chestia asta?”, tună Mama Lia.

„E o fată din serviciul generalului, care a auzit de la o altă fătucă, prietena unei fete din serviciul colonelului, care a zis asta.”

„Și tu crezi tot ce mint fetele astea?! Dacă vrei să îți păstrezi serviciul, trebuie să înveți regulile de aici. Nu repeți niciodată lucruri neadevărate și niciodată nu răspândești zvonuri despre clienții tăi!”

„Vă rog mult să mă iertați, doamna maior!”, spuse croitoreasa, sărutând mâna Mamei Lia pentru iertare.

Mama Lia încearcă apoi rochia neagră, care i se potrivește perfect pe corp. Nu ai fi zis că născuse opt copii, toți opt trăiau, cei doi băieți erau pe front, fiind deja majori.

„Doriți să serviți o dulceață de trandafiri, cea mai bună pe care o avem, și o cafea?”, încearcă croitoreasa s-o încante pe doamna maior.

„Mulțumesc. Doar cafea. Mâine vîi cu rochia verde la probă. Care dintre cele două le ai gata mâine?”

Cea roz va fi gata mâine.

După ce a rămas singură, croitoreasa se așază încovoiată și mănâncă dulceața de trandafiri cu mâinile tremurând.

Afară, pe stradă, în aerul cald de primăvară, Mama Lia face un semn scurt trăsorii.

În fața croitoriei așteaptă și un cățel vagabond, care stă în fund și se uită zâmbind la Mama Lia. Ea recunoaște privirea câinelui și ochii lui. Este o privire foarte cunoscută, de acum mulți ani, care îi încălzește profund inima.

Cine s-a uitat la mine astfel? Al cui suflet l-a primit cățelul ăsta?

Mama Lia și Tata

Luni, 11 martie 1918

Focșani

Acasă

Mama Lia trebuie să vorbească cu Tata.

Tata este de 25 de ani soțul ei și e cunoscut ca maiorul Ion Theodorescu, tată a opt copii și proprietar al ziarului Putna, care apare săptămânal.

Redacția ziarului este în ultima cameră a imobilului lor și Tata poate fi găsit acolo în majoritatea timpului.

Mama Lia este plină de nervi. „Se poate așa ceva? Familia a ajuns în gura mahalalei. Ce face Dada e treaba ei, fătucele astea nu au nimic de-a face cu chestiile noastre. Chiar dacă este adevărat. Sau neadevărat. Cum poți opri bârfele astea?”

„*Bonjour, mon cher!* Ce mai scrii frumos și nou în ziarul de azi?”

Tata o privește cu ochii mișiți. Lia era hotărâtă de obicei. Ce se întâmplă? Tata răspunde pe îndelete. „Armistițiul din nou, rușii au jefuit iar tot în drumul lor. Este posibil să se întoarcă ai noștri de pe front. Nu știm încă. Epidemia de tifos se întinde înspre noi din Serbia. Nimic distractiv sau plăcut. În afară de anunțuri publicitare. Diferite.”

„Anunțuri despre ce? Nunți? Cine are chef să se căsătorească în vremurile astea?”

„Sunt două anunțuri despre angajări. Un ucenic la cizăria din Strada Mare și o fată de serviciu la un ofițer.”

„*À propos* de fete de serviciu. Se pare că servitoarele din oraș bârfesc pe seama familiei noastre.”

„Ce să bârfească? Nu e decât de bine ce se poate spune despre noi.”

„Gândește-te la renumele familiei! Curând va trebui să mărităm trei fete, și peste câțiva ani avem alte trei fete de măritat! Nu putem da voie țăranilor să vorbească pe seama noastră!”

Tata mijește ochii în spatele ochelarilor și se face mai mic la auzul fricii din vorbele nevestei.

„Ce facem cu cele șase fiice, dacă numele ne este pătat? Dar ce este asta? Cine a făcut ce? Cine a spus ce? Despre cine?”

Mama Lia iese din cameră fără vreo explicație. Zice doar că cineva trebuie să facă ordine în chestia asta. Tata nu a înțeles ce a vrut ea să spună, era vorba de redacția lui sau de familie?

LBRIS

We know
books

Martți, 12 martie 1918

Familia și neamul
Măști, 12 martie 1918
Focșani

Mama Lia stă pe canapea în sufragerie, soarbe câte un strop de cafea și se gândește la familie și la neam cu o mare liniște sufletească.

Neamul are două ramuri principale, ai căror membri s-au căsătorit între ei în ultimii aproape două-trei sute de ani.

Lia aparține ramurii Cottescu, boieri munteni, proprietari de vii și fondatori de mănăstiri pe malul stâng al Milcovului, râul ce desparte Moldova de Valahia.

Mama Liei și Dada fac parte din ramura cealaltă, familia de boieri Șendrea, proprietari de vii și fondatori de mănăstiri pe malul drept al Milcovului.

Aceste două familii, înscrise în arhivele bisericilor după 1700, au reușit să păstreze viile și puterea în partea aceasta a țării urmând o politică clară de a nu ceda un metru pătrat de pământ. Dacă este posibil, cumpără în plus și își măresc proprietățile.

„Pământ înseamnă putere”, zic atunci când se întâlnesc și discută pe această temă.

Asta a zis și Smaranda, mama Mamei Lia. Dumnezeu s-o odihnească, zice Mama Lia în gând.

Metoda pentru a păstra proprietățile este simplă și complicată în același timp. Mama Lia zâmbește când se gândește la asta.

Este simplu pentru că necesită doar ca numeroșii moștenitori să se căsătorească între ei.

Și este complicat pentru că e nevoie ca moștenitorii să fie și ei de acord și să nu caute parteneri în afara neamului.

„Este mai ușor de spus decât de făcut”, oftează Mama Lia.

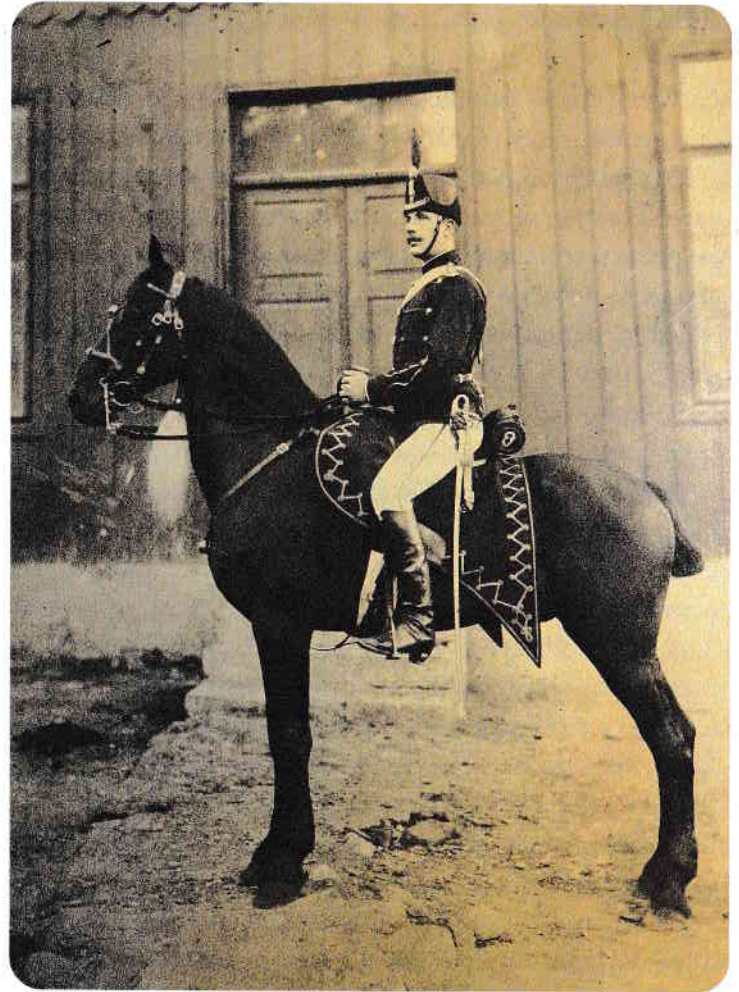
Acum familia este hărțuită de războiul ăsta, care durează de doi ani.

Majoritatea bărbaților din neam sunt ofițeri, subofițeri sau implicați în război într-un fel sau altul. Tuturor le este frică când primesc o scrisoare de la Ministerul Forțelor Armate.

Cu ajutorul lui Dumnezeu, au hotărât marile puteri, care au provocat războiul ăsta, să lase România să iasă din război prin armistițiul de la Focșani din decembrie 1917.

Încă nu este totul lămurit, regele nu a semnat tratatul și trupele nu pot părăsi pozițiile lor, scrie în tratat.

Toate astea i-au fost explicate ei de către Tata, el știe tot despre tot, ce noroc să ai un astfel de soț!

Aneta

Marti, 12 martie 1918

Focșani

Pe drum spre liceu

Aneta are și numele de Agripina. Numele ăsta suplimentar a avut mare influență asupra atitudinii ei în viață.

Cu spatele drept și mândru, frumoasă și severă și cu ochi verzi, frumoși, de nedescris. Nu o uiți ușor, odată fermecat de privirea ei. Frumoasa domnișoară de 18 ani te duce cu gândul la nobila romană de acum două mii de ani.

Astăzi a îmbrăcat o rochie de lână maron, călduroasă și *chic*. Anetei nu îi place maroul, dar mama ei, Mama Lia, a insistat s-o pună astăzi.

„E primăvară, dar este răcoare.”

„Nu ajută să i te opui. Nu ajută niciodată.” Cu ochii închiși Aneta s-a supus.

Acum este pe drum spre școală, liceul orașului, la fel de nonșalantă ca de obicei.

Aneta trebuie să calce ca o pisică pe pietrele străzii principale din Focșani, cenușii, alunecoase și lucioase. Cunoaște toate aceste pietre pe dinafară, în fiecare zi se luptă cu ele.

Primăvara a sosit în orașul Focșani, miroase a flori de tei, oamenii merg iute și ca la vânătoare, cu un dor neclar după ceva.

Ochii verzi și liniștiți ai Anetei, adânci și cu o privire directă de obicei, privesc azi înspre interior. Are grijă numai să meargă pe drumul corect.

Aneta a auzit de la cineva că soția unchiului Georges, Dada, ar fi gravidă din nou.

Georges Cottescu, vărul Mamei Lia, este un ofițer de cavalerie matur. El este căsătorit cu Dada Șendrea, o bună prietenă și rudă a Mamei Lia.

Copilul ăsta ar fi al treilea al Dadei. Cu marea diferență că nu poate fi al lui Georges.

Din februarie 1916 el a fost pe front, la fel cu ceilalți ofițeri din familie. Și acum suntem în martie 1918 și unchiul Georges nu a fost acasă în ultimii doi ani.

Despre cine este tatăl copilului toți din familie au o părere clară. Toți cred că știu cine este tatăl și sunt foarte curioși cum vor decurge lucrurile mai departe.

Cel mai mare secret este că Aneta este foarte îndrăgostită de soțul Dadei, ofițerul elegant de 51 de ani, unchiul Georges Cottescu, eroul înșelat.

Toți în familie știu că Dada, soția lui Georges, este foarte bună prietenă cu avocatul Paul Anghelescu, care nu a fost trimis pe front din cauză că are o boală de inimă. Așa se zice. El preferă să facă curte Dadei și să se răsfețe scriind articole despre război la diferite ziare, în loc să participe la război. Așa zic gurile rele din familie.

Aneta nu poate pricepe cum de a fost Dada atât de neatentă și a rămas gravidă! „De necrezut!”, își zice în gând și calcă automat pe pietrele alunecoase. „De necrezut! Așa ceva nu se face! Nu la noi!”

Ceea ce este foarte limpede pentru toți din familie este că nu se fac copii în afara căsătoriei și nu așa de vizibil pentru toată lumea.

„Când află Georges de Dada vine iute ca vântul la Focșani!”, își zice ea mai departe în gând și inima îi bate așa de tare, că trebuie să se oprească în fața unei vitrine să-și recapete suflul.